

Transporto ir ryšių 2011 m. sausio–birželio mėn. ekonominės ir socialinės būklės apžvalga

Transportas

2011 m. sausio–birželio mėn. transporto krovinių vežimo mastai padidėjo 10,9%, keleivių vežimo mastai – 0,8 %, krova Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste padidėjo 22,6%, atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius tarptautiniuose oro uostuose – 17,2% (1 lentelė).

Vienas iš pagrindinių transporto veiklos ekonominių rodiklių – transporto paslaugų balansas 2011 m. I ketv. buvo teigiamas, paslaugų eksportas siekė 1,8 mlrd. Lt, importas – 1,1 mlrd. Lt. Lietuva uždirbo 0,7 mlrd. Lt (teigiamas saldo). Beje, transporto sektoriui tenka 67,7% viso Lietuvos paslaugų eksporto.

1 lentelė. Vežimų pagrindiniai rodikliai

	Mato vienetai	2009 m. I pusr.	2010 m. I pusr.	2011 m. I pusr.	Palyginti su 2010 m., proc. (+,-)
Krovinių vežimas*	tūkst. t	45274,5	48225,6	53495,8	10,9
geležinkelių transportu	tūkst. t	19746,2	23033,7	26238,3	13,9
iš jų tranzitiniai srautai:	tūkst. t	10417,4	13771	15267,1	10,9
per Klaipėdos uostą	tūkst. t	4589,3	6152,4	7763,2	26,2
Kaliningrado srities kryptimi	tūkst. t	4970,3	7233,1	7099,1	-1,9
kelių transportu*	tūkst. t	22605	21544,8	23050	7,0
vidaus vandenų transportu	tūkst. t	356,1	352,2	406	15,3
jūrų transportu	tūkst. t	2566,1	3293,6	3800	15,4
oro transportu	tūkst. t	1,1	1,2	1,5	25,0
Keleivių vežimas	tūkst. kel.	211076,0	198278,6	199906,2	0,8
geležinkelių transportu	tūkst. kel.	2145	2055,2	2201,5	7,1
kelių transportu	tūkst. kel.	207831,5	195125,6	196770,5	0,8
iš jų: autobusais	tūkst. kel.	139547,4	137124,3	138900	1,3
vidaus vandenų transportu	tūkst. kel.	717,9	635,2	626,9	-1,3
jūrų transportu	tūkst. kel.	92,4	109,5	127	16,0
oro transportu	tūkst. kel.	289,2	353,1	180,1	-49,0
Atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius oro uostuose	tūkst. kel.	844,2	1027,1	1204,2	17,2
Krovinių krova į jūrų laivus ir iš jų Klaipėdos uoste ir Būtingės terminale	tūkst. t				
		17221,7	18928,7	22640,6	19,6
iš jų: naftos produktų	tūkst. t	8805,6	8303,8	9020,4	8,6
kitų krovinių	tūkst. t	8416,1	10624,9	13620,2	28,2
Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste	tūkst. t	13107,3	15014,5	18412,3	22,6
iš jų: kelių transporto priemonių	vnt.	79323	102443	123487	20,5
vagonų	vnt.	1986	2403	2841	18,2
konteinerių	TEU	123775	141077	210604	49,3
atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius	tūkst. kel.	89,8	109,2	128,1	17,3

2011 m. išankstiniai duomenys

Geležinkelių transportas

Geležinkelių transportu per 2011 m. I pusr. vežta 26,24 mln. tonų krovinių, tai yra 13,9% daugiau nei per 2010 m. I pusr. Krovinių apyvarta (tarifiniai tonų kilometrai) analizuojamu laikotarpiu padidėjo 16,6% ir sudarė 7,6 mlrd. tonkilometrių.

Pagrindinių AB „Lietuvos geležinkeliai“ klientų vežimo mastai 2011 m. I pusr. sudarė 28,7% bendrovės vežtų krovinių kiekio (2 lentelė).

2 lentelė. AB „Lietuvos geležinkeliai“ pagrindinių vietinių klientų vežimai 2010–2011 m. (tūkst. t)

Klientai	2010 m. I pusr.	2011 m. I pusr.	Palyginimai	
			%	+/-
AB „Orlen Lietuva“	3 648,3	4 175,0	114,4	+526,7
AB „Lifosa“	1 259,3	1 259,3	100,0	-
AB „Achema“	832,1	1 318,7	158,5	+486,6
AB „Dolomitas“	253,9	396,6	156,2	+142,7
AB „Akmenės cementas“	308,7	370,9	120,1	+62,2
Iš viso	6 302,3	7 520,5	119,3	+1 218,2

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“

Vietiniais maršrutais vežamų krovinių srautas, palyginti su 2010 m. I pusr., padidėjo 1,1 mln. tonų, arba 17,9%, ir sudarė 7 mln. tonų. Padidėjus AB „Orlen Lietuva“ ir AB „Achema“ gamybos mastui, bendrovė vežė daugiau naftos ir jos produktų bei cheminių ir mineralinių trąšų, atitinkamai 3 mln. tonų naftos ir jos produktų, arba 8,1% daugiau, ir 2,2 mln. tonų cheminių ir mineralinių trąšų, arba 38,3% daugiau nei pernai per tą patį laikotarpį. Atsigaunant vidaus paklausai ir suaktyvėjus statybų sektoriui, bendrovė vietiniais maršrutais vežė 1 mln. tonų statybinių krovinių, arba 1,5 karto daugiau nei 2010 m. I pusr. Bet analizuojamu laikotarpiu sumažėjo augalinės kilmės produktų vežimai, jų vežta 0,4 mln. tonų, arba 33,3% mažiau nei 2010 m. I pusr.

Tranzitiniai vežimai geležinkeliu, palyginti su 2010 m. I pusr., sumažėjo 0,1 mln. tonų, arba 1,4%, ir sudarė 7,6 mln. tonų, iš jų:

Kaliningrado tranzito mastai analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 1,9%, ir sudarė 7,1 mln. tonų. Mažėjimą lėmė šia kryptimi iš Rusijos vežamos naftos sumažėjimas. Šio krovinio vežta 3,5 mln. tonų, arba 6,7% mažiau. Naftos produktų vežimų mažėjimą iš dalies kompensavo kietojo mineralinio kuro vežimų iš Rusijos nedidelis augimas, t.y. 0,2 mln. tonų, arba 18%, iki 1,4 mln. tonų;

AB „Lietuvos geležinkeliai“ tranzitu kitomis kryptimis (Stasylos–Joniškis, Mockava–Joniškis, Mockava–Kena ir kt.) vežė 0,4 mln. tonų krovinių (+4,9%). Pagrindinių krovinių, t. y. naftos ir jos produktų, vežta iš Baltarusijos į Latvijos uostus.

Importuojamų krovinių vežimai, palyginti su 2010 m. I pusr., padidėjo 26%, ir sudarė 9,1 mln. tonų, iš jų:

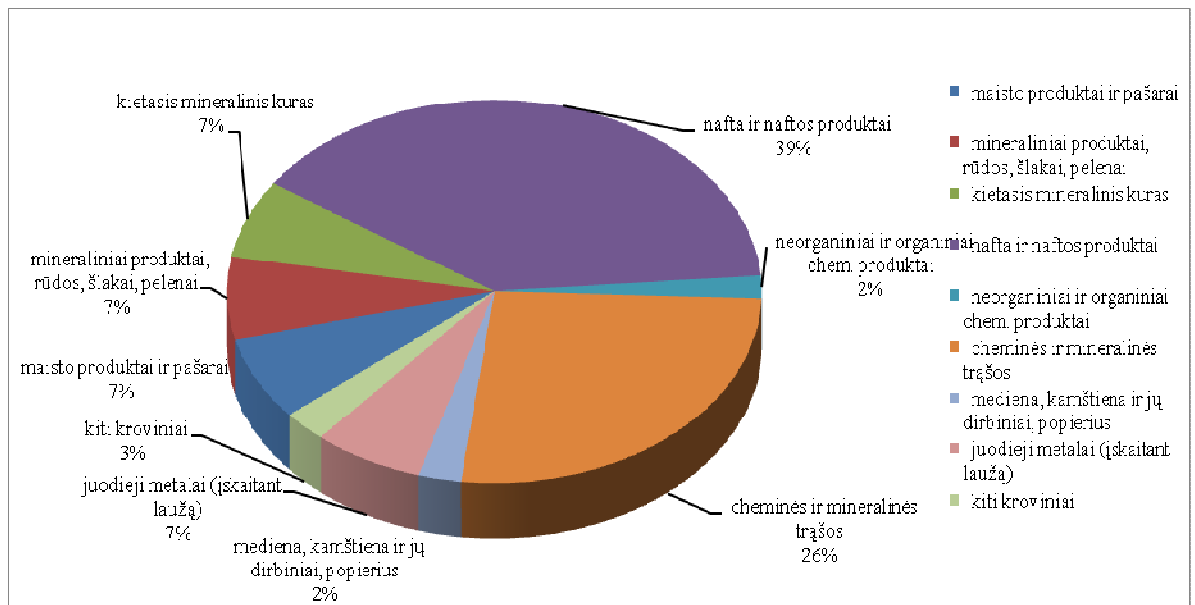
vežamų į Klaipėdos uostą krovinių, palyginti su 2010 m. I pusr., padidėjo 30%, iki 3,9 mln. tonų. Padidėjus cheminių ir mineralinių trąšų srautams iš Baltarusijos ir Rusijos, šių produktų vežta 4 mln. tonų, arba 1,4 karto daugiau. Taip pat padidėjo importuojamos naftos ir jos produktų srautai iš minėtų šalių, šių produktų vežta 2,1 mln. tonų, t. y. 13% daugiau. Didėjo ir šia kryptimi gabenamų juodųjų metalų srautas iš Rusijos, t. y. 2,8 karto, iki 0,4 mln. tonų;

įvežimų krovinių per kitus sausumos pasienio punktus (Stasylos, Kena, Joniškis, Kybartai) padidėjo 15,5%, ir buvo 2,2 mln. tonų. Daugiau vežta mineralinių produktų.

Eksportuojamų krovinių mastai, palyginti su 2010 m. I pusr., padidėjo 16,7%, ir sudarė 2,5 mln. tonų. Šiek tiek didėjo beveik visų rūšių krovinių vežimai, tačiau daugiausia – naftos ir jos produktų.

Krovinių vežimai ir struktūra pagal krovinių rūšis pateikiama 1 pav.

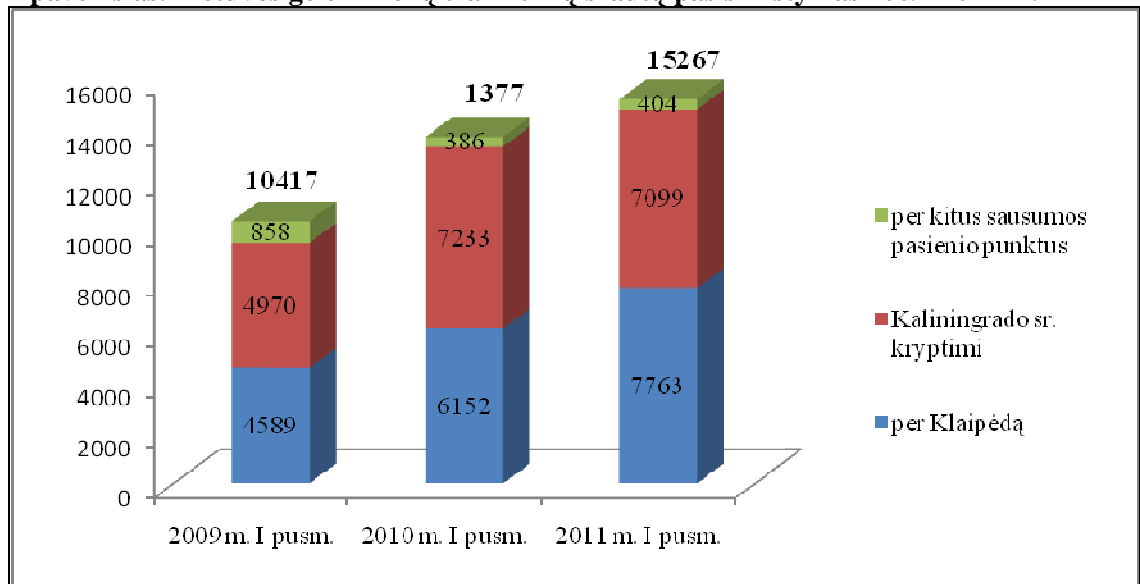
1 paveikslas. Lietuvos geležinkeliais vežamų krovinių pagal rūšis struktūra 2011 m. I pusm., proc.

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“

Geležinkelių transportu vežamų tranzitinių krovinių srautai per 2011 m. I pusm. padidėjo 10,9% (iki 15,27 mln. t). Kaliningrado tranzito mastai analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 1,9% (iki 7,1 mln. t), per Klaipėdą padidėjo 26,2% (iki 7,8 mln. t) dėl išaugusio cheminių ir mineralinių trąšų srauto iš Baltarusijos, kuris sudarė 5,24 mln. tonų (2 pav.).

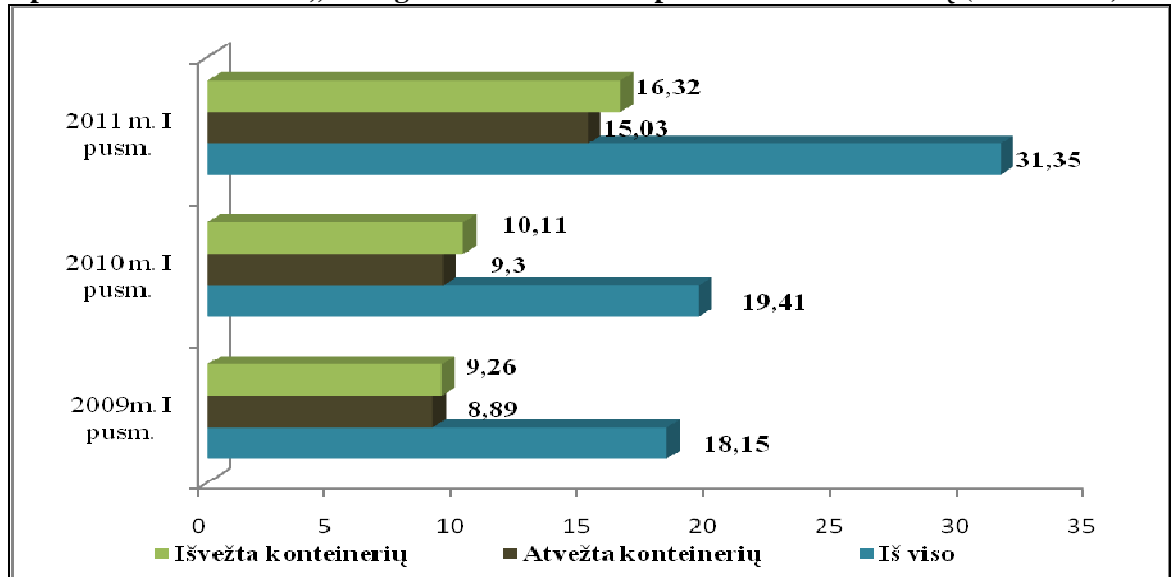
2 paveikslas. Lietuvos geležinkelių tranzitinių srautų pasiskirstymas 2009–2011 m.

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“

Šių metų pirmąjį pusmetį kombinuotojo transporto linijos šaudykliniu traukiniu „Vikingas“ (kursuoja maršrutu Klaipėda–Vilnius–Minskas–Kijevas–Odesa (Iljičiovskas) vežta 31,35 tūkst. TEU konteinerių, arba 1,6 karto daugiau, nei per praėjusių metų tą patį laikotarpį (3 pav.).

3 paveikslas. Traukiniu „Vikingas“ 2009–2011 m. I pusm. vežta konteinerių (tūkst. TEU)

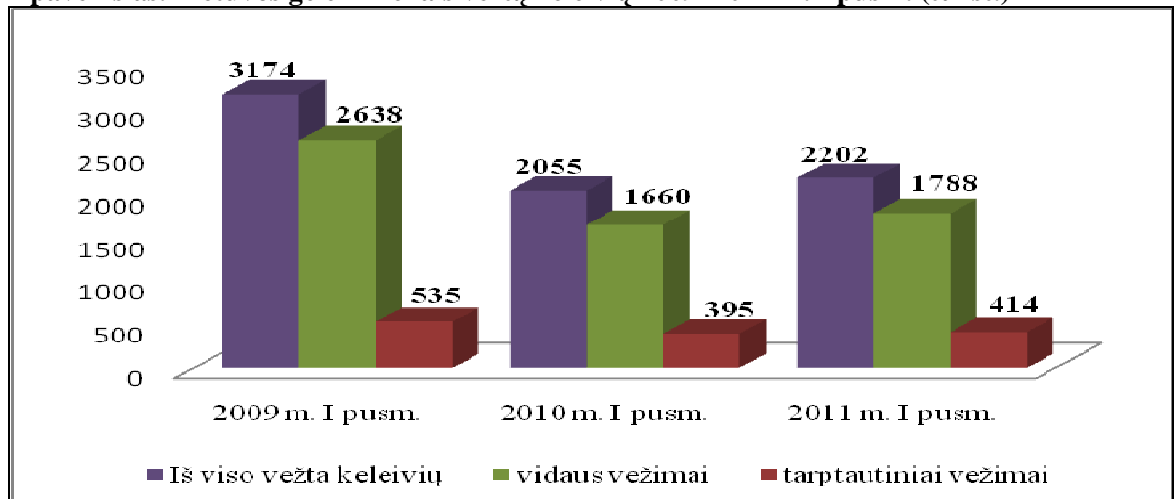
Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“

Lietuvos geležinkeliams konkurenciją sudaro kaimyninių šalių, t. y. Latvijos ir Estijos, geležinkelių įmonės. Latvijos geležinkelių įmonės krovinių vežimai 2011 m. I pusm. padidėjo 18,2% ir sudarė 29,9 mln. tonų (2010 m. I pusm. – 25,3 mln. tonų), Estijos geležinkelių įmonės krovinių vežimai augo 12% ir sudarė 15,9 mln. tonų (2010 m. I pusm. – 14,2 mln. tonų).

Geležinkelių transportu per 2011 m. I pusm. buvo vežta 2,2 mln. keleivių (7,1% daugiau) (4 pav.). Vietiniais maršrutais vežtų keleivių kiekis sudarė 1,79 mln. keleivių, tai 7,7% daugiau nei 2010 m. I pusm. Teigiamos įtakos keleivinių vežimų augimui turi naujų riedmenų įsigijimas – keleivių srautai maršrute Vilnius–Kaunas, kuriame kursuoja nauji dviaukščiai elektriniai traukiniai (iš viso 4 vnt.), palyginti su 2010 m. I pusm., išaugo 22,2%. AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2011 m. I pusm. įsigijo 5 vieno vagono automotrisės. 2011 m. I pusm. bendrovė vežė daugiau studentų, nes buvo vykdoma nemažai rinkodaros akcijų, taikoma patraukli kainodara. Lengvatinėmis sąlygomis keliaujančiųjų skaičius, palyginti su 2010 m. I pusm., padidėjo 12,1%.

Tarptautiniais maršrutais vežtų keleivių kiekis sudarė 414 tūkst. keleivių. Tai 4,8% daugiau nei 2010 m. I pusm. Keleivių vežimo mastas šiek tiek padidėjo dėl 4,3% padidėjusių keleivių srautų kitų šalių formavimo traukiniuose. AB „Lietuvos geležinkeliai“ formavimo traukiniais važiausių keleivių skaičius išliko 2010 m. I pusm. lygio Keliaujančiųjų skaičius maršrute Vilnius–Sankt Peterburgas, padidėjus bilietų kainai, sumažėjo 8,3%, tačiau traukiniu Vilnius–Maskva keliaujančiųjų skaičius padidėjo 5,2%.

4 paveikslas. Lietuvos geležinkeliais vežta keleivių 2009–2011 m. I pusm. (tūkst.)

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“

2011 m. I pusm. AB „Lietuvos geležinkeliai“ investicijoms panaudota (pagal atliktų darbų aktus) 207,5 mln. Lt

AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2011 m. I pusm. uždirbo 824,7 mln. Lt pajamų, t. y. 25,2% daugiau nei 2010 m. I pusm., bendrovės pelnas prieš apmokestinimą sudaro 118,9 mln. Lt.

Klaipėdos valstybinis jūrų uostas

Per 2011 m. I pusm. Klaipėdos uoste krauta 18,41 mln. t krovinių, krovinių augimo tempas (+22,6% palyginus su 2010 m. I pusmečiu) buvo vienas iš didžiausių (Ust Luga +55,2%) tarp rytinės Baltijos jūros uostų. Pagal krovos apimtį Klaipėdos uostas ir toliau lenkia kaimyninius Venstpilio ir Rygos uostus ir tik 0,7 mln. t nusileidžia Talino jungtiniam uostui, kuriame per pirmąjį šių metų pusmetį krauta 19,16 mln. t krovinių. Kartu su Būtingės terminalu Klaipėdos uosto krova 2011 m. sausio–birželio mėn. buvo 22,64 mln. ir viršijo jungtinio Talino uosto krova 3,48 mln. t. (3 lentelė).

3 lentelė. Baltijos jūros rytinės pakrantės uostų 2010–2011 m. sausio–birželio mėn. krovos rezultatai (mln. t)

Uostai	2010 m.	2011 m.	Pokytis %
Primorskas	38,29	37,95	-0,9
Sankt Peterburgas	26,36	28,25	7,2
Talinas	17,9	19,16	7,0
Klaipėda	15,01	18,41	22,6
Ryga	14,58	16,83	15,4
Ventspilis	13,61	14,48	6,4
Ust-Luga	5,69	8,83	55,2
Kaliningradas	7,45	7,26	-2,5
Vysotskas	7,12	7,0	-1,8
Būtingė	3,91	4,23	8,0
Liepoja	2,03	2,37	16,8
Vyborgas	0,49	0,47	-4,6

Šaltinis: Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija

2011 m. I pusm. pagrindiniai Klaipėdos uosto kroviniai, sudarantys 83,3% visos krovinių apyvartos, yra trąšos (31,8%), naftos produktai (26%), ro-ro kroviniai (13,2%) ir kroviniai, vežami konteineriuose (12,4%) Palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, labiausiai išaugo trąšų krova. 2010 m. atitinkamu laikotarpiu trąšos sudarė 26,1% bendros uosto krovos.

Esminės priežastys, lėmusios krovinių augimo tendenciją šių metų I pusmetį:

Trąšų per 2011 m. I pusmetį krauta 5,85 mln. t, pokytis +49,1%, arba +1,93 mln. t. Šių krovinių augimą lėmė sėkmingai krovos kompanijų vykdomi sutartiniai išsipareigojimai su gamintojais ir tiekėjais, kompanijų siūloma kaina ir paslaugų kokybė. Taip pat I pusmečio trąšų krovos rezultatus lėmė gebėjimas sėkmingai konkuruoti su kaimyniniais uostais, pritraukiant didžiąją dalį Baltarusijos trąšų eksporto per Klaipėdos uostą.

Naftos produktų per 2011 m. I pusmetį krauta 4,79 mln. t, t. y. 9,2% daugiau, palyginti su atitinkamu 2010 m. laikotarpiu (ypač sėkmingas buvo birželio mėn.). Augantis naftos poreikis pasaulyje turi įtakos visiems Baltijos jūros regiono uostams, kadangi per juos yra gabenama Rusijoje išgaunama nafta, taigi auganti naftos produktų krova Klaipėdos uoste šiuo metu yra veikiamą bendrų teigiamų tendencijų (2011 m. sausio–birželio mėn. rytinės Baltijos jūros pakrantės uostuose krauta 50,3 mln. t. naftos produktų, pokytis +11,3%, arba +5,11 mln. t.)

Ro-ro krovinių per 2011 m. I pusmetį krauta 2,42 mln. t, t. y. 18,4% daugiau, palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu. Skaičiuojant vienetais, 2011 m. I pusmetį augimas buvo +20,1%, arba +21,1 tūkst. vnt., iš viso krauta 126,3 tūkst. ro-ro vienetai. 2011 m. balandžio 26 d. įsigaliojo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų taikymo taisyklių pakeitimai, kurie 30% sumažino rinkliavas į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą atplaukiantiems laivams, skirtiems automobiliams plukdyti.

Krovinių, vežamų konteineriuose, krova, skaičiuojant TEU, 2011 m. I pusm. sudarė 210,6 tūkst. TEU, pokytis +49,3%, palyginti su 2010 m. I pusmečio rezultatais. Skaičiuojant tonomis, per 2011 m. I pusmetį krovinių, vežamų konteineriuose, krauta 2,28 mln. t, pokytis +30,2%. Krovinių, vežamų konteineriuose, augimo tempai 2011 m. I pusmetį ypač padidėjo dėl suaktyvėjusio lengvųjų automobilių

importo (nuo 2011 m. liepos 1 d. padidėjo į Baltarusiją, Rusiją ir Kazachiją įvežamų naudotų automobilių importo mokestis, kuris suaktyvino naudotų automobilių, gabenamų konteineriais, importą iš JAV). Klaipėdos uostas lieka lyderis tarp Baltijos šalių uostų pagal konteinerių krovos mastus (4 lentelė).

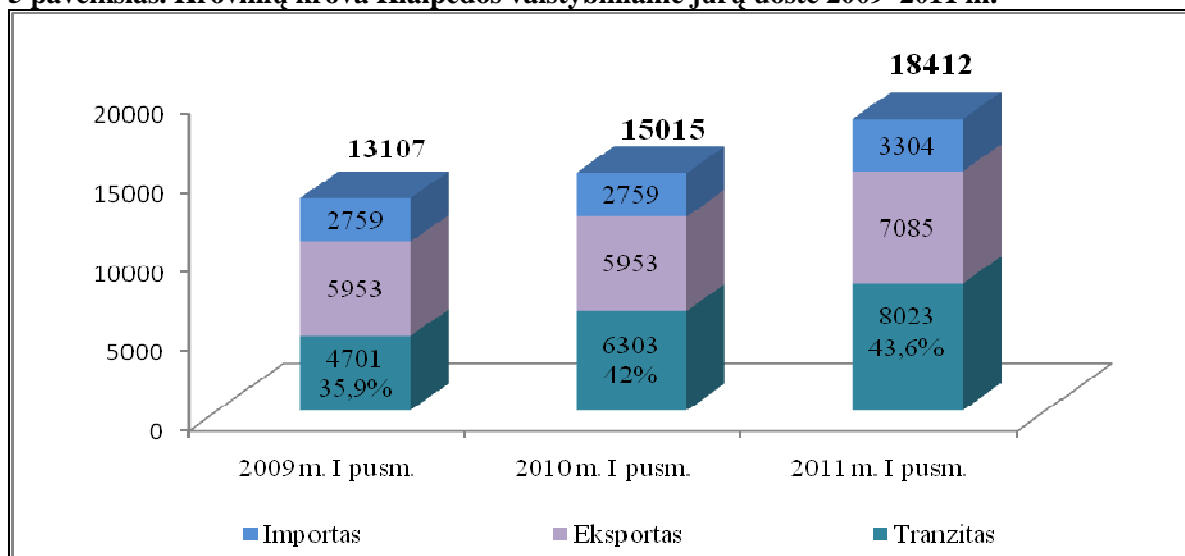
4 lentelė. Konteinerių krova Baltijos valstybių uostuose 2010–2011 m. sausio–birželio mėn. (TEU)

Uostai	2010 m.	2011 m.	Pokytis %
Sankt Peterburgas	880737	1195455	35,7
Klaipėda	141079	210604	49,3
Kaliningradas	86902	163040	1,9 k.
Ryga	115384	141732	22,8
Talinas	75226	92165	22,5
Liepoja	492	1477	3k.

Šaltinis: Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija

2011 metų I pusmetį Klaipėdos uoste Lietuvos kroviniai sudarė 56,4% visų krovinių. Lietuvos krovinių krauta 10,4 mln. t, t. y. 19,3% daugiau negu per 2010 m. atitinkamą laikotarpį. Tranzito dalis sudarė 43,6% (8 mln. t) ir, palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 27,3%. Didžiausią tranzitinių krovinių dalį sudaro Baltarusijos ir Rusijos kroviniai, atitinkamai 5,3 mln. t (28,8%) ir 2,3 mln. t (12,5%) (5 pav.).

5 paveikslas. Krovinių krova Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste 2009–2011 m.

Per minėtą laikotarpį uostas aptarnavo 128,1 tūkst. keleivių, t. y. 17,3% daugiau negu per atitinkamą praėjusių metų laikotarpį

Per 2011 m. I pusm. **jūrų transportu su Lietuvos vėliava** buvo vežta 3,8 mln. t krovinių (15,4% daugiau), keleivių buvo vežta 127 tūkst., jų skaičius, palyginti su 2010 m. I pusm., padidėjo 16%.

Per 2011 m. I pusm. **vidaus vandenų transportu** vežta 406 tūkst. t krovinių (15,3% daugiau), keleivių vežta 626,9 tūkst., 1,3% mažiau nei per 2010 m. I pusm. Didžiausią dalį krovinių ir keleivių vežimo vidaus vandenų transportu sudaro keltais į Neringą keliami kroviniai bei keleiviai.

Kelių transportas

2011 m. I pusmečio pabaigoje vežti keleivius autobusais tarptautiniais maršrutais turėjo teisę 361 vežėjas (0,55% mažiau nei metų pradžioje), kurie eksploatavo 1037 autobusus (3,5% daugiau nei metų pradžioje), o vežti keleivius autobusais tolimojo susisiekimo maršrutais atitinkamai – 396 vežėjai (0,75% mažiau nei metų pradžioje), kurie eksploatavo 1465 autobusus (2,6% mažiau nei metų pradžioje). Vežti krovinius tarptautiniais maršrutais turėjo teisę 3972 vežėjai (3,6% daugiau nei metų pradžioje), kurie eksploatavo 23588 transporto priemones (7,1% daugiau nei metų pradžioje), o vežti krovinius vidaus maršrutais atitinkamai – 2259 vežėjai (2,7% daugiau nei metų pradžioje), kurie eksploatavo 4745 krovines transporto priemones (0,1% mažiau nei metų pradžioje).

Kelionės leidimų panaudojimas per 2011 metų I pusmetį, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, padidėjo 48,7%. Daugiausia kelionės leidimų panaudota vežti krovinius į Baltarusiją, Rusiją, Ukrainą ir Kazachstaną. Kitų valstybių kelionės leidimų panaudojimas sudaro nedidelę dalį bendro panaudotų kelionės leidimų skaičiaus. Per 2011 metų I pusmetį, palyginti su 2010 metų I pusmečiu, Baltarusijos leidimų panaudota 52,1% daugiau, Rusijos – 51,4% daugiau, Ukrainos – 5,4% mažiau, Kazachstano – 2,5 karto daugiau, Turkija – 12,9% daugiau.

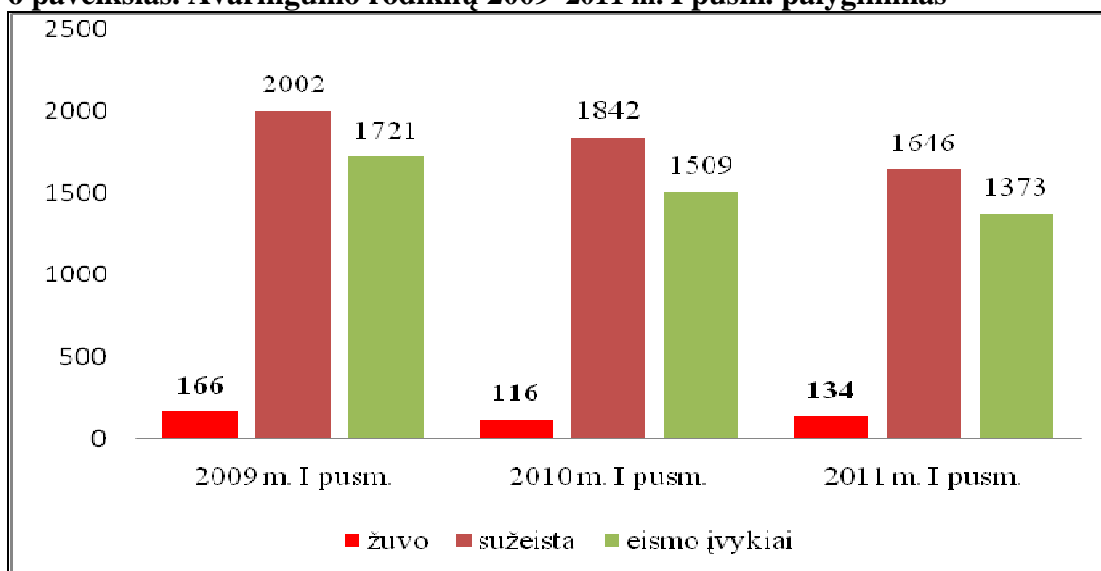
Per 2011 m. I pusr. keleivių vežimo mastai padidėjo 0,8%, iš jų: miesto elektriniu transportu, palyginti su 2010 m. I pusr., sumažėjo 0,2%, o autobusais (įskaitant maršrutinius taksi) padidėjo 1,3%. 2011 m. I pusr. kelių transportu vežta 23 mln. t krovinių, tai 7% daugiau negu 2010 m. I pusr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 238 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2011 metų sąmatos patvirtinimo“ valstybinės ir vietinės reikšmės kelių priežiūrai ir plėtrai 2011 metams numatyta panaudoti 986,7 mln. Lt – 11,9% daugiau nei pernai.

Eismo sauga

2011 metų sausio–birželio mėn. užregistruoti 1373 eismo įvykiai, arba 9% mažiau, kurių metu 134 žmonės žuvo (15,5% daugiau nei 2010 m.) ir buvo sužeisti 1646, arba 17,1% mažiau nei 2010 m. per tą patį laikotarpį (6 pav.).

6 paveikslas. Avaringumo rodiklių 2009–2011 m. I pusr. palyginimas

Šaltinis: Lietuvos kelių policijos tarnyba.

Daugiausia eismo įvykiuose žuvo pėsčiųjų – 46 (iš jų 24 – tamsiu paros metu), 17,9% daugiau nei 2010 m. pirmajame pusmetyje. Eismo įvykiuose žuvę pėstieji sudarė 34,3% visų eismo įvykiuose žuvusiųjų. Taip pat žuvo 32 keleiviai (14,3% daugiau), 10 dviratininkų (1,7 karto daugiau). Tarp sužeistųjų daugiausia keleivių – 525, arba 12,9% mažiau nei 2010 m. sausio–birželio mėn., ir pėsčiųjų – 139, arba 12,4% mažiau.

Dėl vairuotojų kaltės užregistruoti 898 eismo įvykiai (65,4% visų eismo įvykių), arba 16,1% mažiau nei 2010 m. per šešis mėnesius. Šiuose įvykiuose žuvo 76 žmonės (5 mažiau) ir 1162 sužeisti (254 mažiau). Palyginti su 2010 m. pirmuoju pusmečiu, 2011 m. pirmajame pusmetyje 34,7% sumažėjo eismo įvykių skaičius dėl asmenų, neturinčių teisės vairuoti, kaltės. Šiuose įvykiuose žuvo 3 žmonės ir buvo sužeisti 78 žmonės. Taip pat per pirmąjį š. m. pusmetį padidėjo įvykių, kurių metu nukentėjo 5 pėstieji vaikai (150 proc. daugiau nei per 2010 m. tą patį laikotarpį). Per 2011 m. I pusmetį saugaus eismo situacija pablogėjo šiose apskrityse: Alytaus (žuvusiųjų skaičius padidėjo 4,5 k.), Tauragės ir Telšių (žuvusiųjų skaičius padaugėjo 60 proc.) bei Utenos (žuvusiųjų skaičius padidėjo 37,5 proc.).

Oro transportas

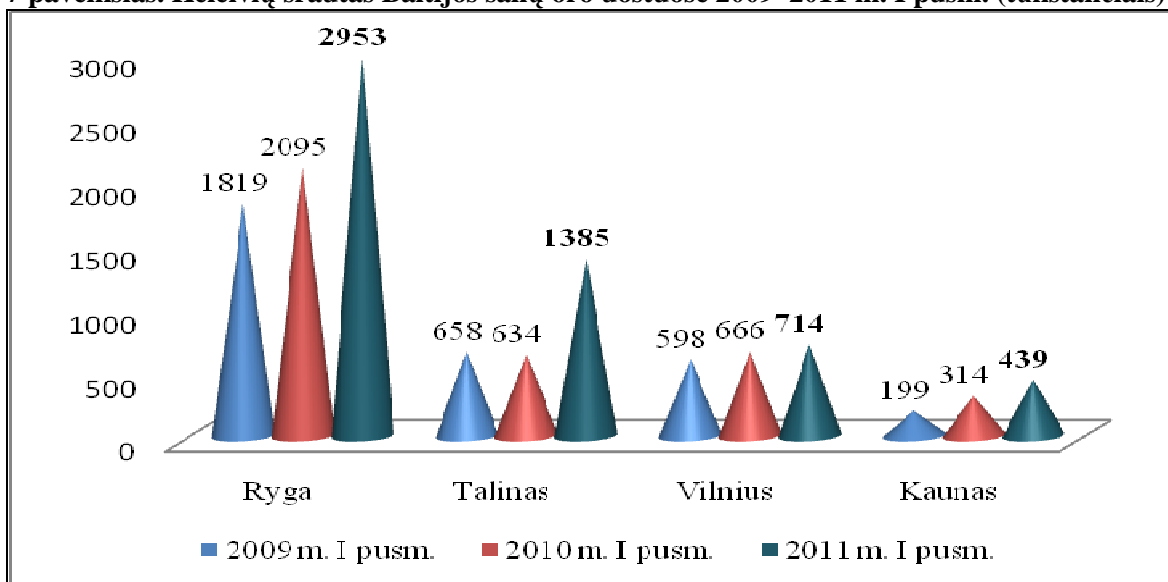
2011 m. sausio–birželio mėnesiais atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius Lietuvos oro uostuose (1204,2 tūkst.) padidėjo 17,2%, palyginti su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu. Daugiausia atvykusių ir išvykusių keleivių buvo iš Jungtinės Karalystės (239,7 tūkst., arba 19,9%), Vokietijos (126 tūkst., arba

10,5%), Latvijos (117,8 tūkst., arba 9,8%), Danijos (85,3 tūkst., arba 7,1%), ir Airijos (79,2 tūkst., arba 6,6%).

Keleivių srautai greičiausiai augo Kauno oro uoste (39,7%). Tarptautinis Palangos oro uostas aptarnavo 8,5% daugiau nei 2010 metų I pusm., o Vilniaus oro uoste aptarnauta 7,2% daugiau keleivių, palyginti su 2010 metų tuo pačiu laikotarpiu (7 pav.).

Lyginant trijų Baltijos šalių oro uostų 2011 m. I pusm. veiklos rezultatus, akivaizdu, kad Rygos oro uostas aptarnavo daugiausia keleivių – 2,95 mln. (53,3%), Vilniaus – 714 tūkst. (12,9%), Talino – 1,38 mln. (25%) ir Kauno – 439 tūkst. (7,9%) (8 pav.).

7 paveikslas. Keleivių srautas Baltijos šalių oro uostuose 2009–2011 m. I pusm. (tūkstančiais)

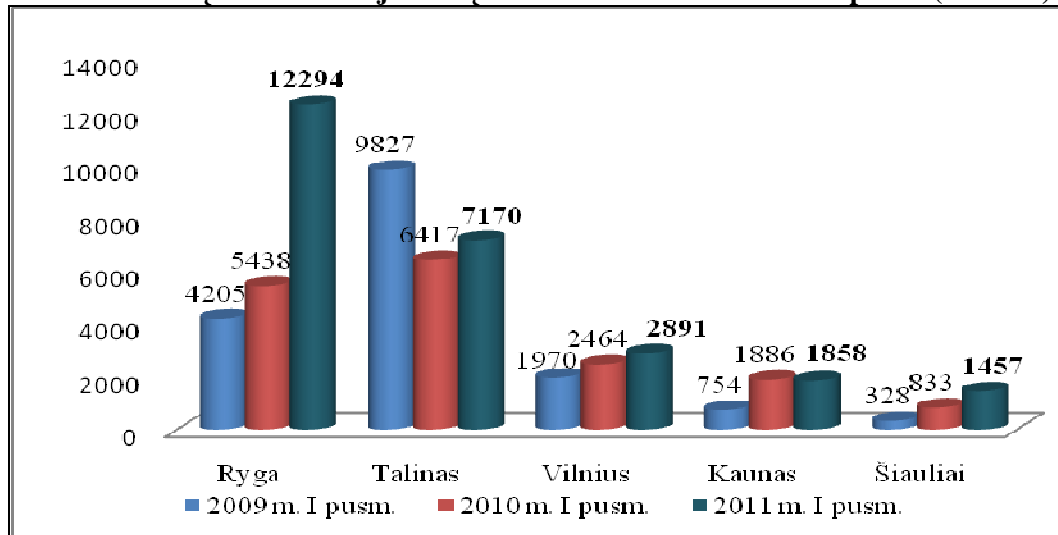

Šaltinis: Rygos oro uostas, Talino oro uostas

Per 2011 m. I pusm. Kauno oro uoste skrydžių skaičius išaugo 20%, o tarptautiniuose Vilniaus ir Palangos oro uostuose užfiksuotas skrydžių skaičiaus smukimas. Vilniaus oro uoste 2011 m. I pusm. priimta 2,6%, o Palangos oro uoste – 14,9% mažiau orlaivių nei 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu. Bendras skrydžių skaičius išaugo 0,9%. Iš Vilniaus oro uosto šiuo metu skraidoma 26 kryptimis, iš Kauno – 17 krypčių, iš Palangos – 3 reguliariais maršrutais.

2011 metų I pusm. gabentų krovinių ir pašto kiekis išaugo 19,6% (iki 6,2 tūkst. t). Vilniaus oro uoste buvo užfiksuotas 17,3% krovinių augimas, tačiau tarptautiniuose Kauno ir Palangos oro uostuose šis rodiklis mažėjo, palyginti su 2010 metų tuo pačiu laikotarpiu. Kauno oro uoste 2011 metų I pusm. vežta 1,5%, o Palangos – 63,3% mažiau pašto ir krovinių nei 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu (8 pav.).

8 paveikslas. Krovinių srautas Baltijos šalių oro uostuose 2009–2011 m. I pusm. (tonomis)

Šaltinis: Rygos oro uostas, Talino oro uostas

Lietuvos aviakompanijos (UAB „Aviavilsa“, UAB „Aurela“, UAB „Small Planet Airlines“, UAB „AK Transaviabaltika“, UAB „DOT LT“, UAB „Charter jets“) per 2011 m. I pusm. vežė 1,5 tūkst. t krovinių ir pašto, tai 25% daugiau nei per 2010 m. I pusm., bei 180,1 tūkst. keleivių – 49% mažiau nei per 2010 m. I pusm. Didžioji keleivių dalis – 82,2% (148,1 tūkst.), arba 45,3% mažiau nei 2010 m. I pusm., – vežta nereguliais skrydžiais.

Išvados

Per 2011 m. I pusm. krovinių vežimo mastai padidėjo beveik 11%, o keleivių 0,8%.

Krovinių vežimai geležinkelių transportu per 2011 m. I pusm. padidėjo 26,2%, geležinkelių tranzitiniai srautai į (iš) Klaipėdos jūrų uostą (-o) padidėjo 26,2%, o per Kaliningrado sritį sumažėjo 1,9%.

Per 2011 m. I pusm. kelių transportu vežta 23 mln. t krovinių, tai 7% daugiau negu per 2010 m. I pusm. 2011 m. I pusm. užregistruoti 1373 eismo įvykiai, arba 9% mažiau, kurių metu žuvo 134 žmonės, arba 15,5% daugiau, ir buvo sužeisti 1646 žmonės, arba 10,6% mažiau nei per 2010 m. I pusm.

Lietuvos tarptautiniuose oro uostuose per ataskaitinį laikotarpį atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius padidėjo 17,2% (iki 1204,2 tūkst.) o pakrautų ir iškrautų krovinių ir pašto – 19,6% (iki 6,2 tūkst. t).

Krovos mastai Klaipėdos jūrų uoste padidėjo 22,6%, konteinerių krova – 49,3%, ro-ro vienetų – 20,1%. Tranzitas per Klaipėdos uostą padidėjo 27,3%. Klaipėdos uoste kraunamų krovinių kiekio tranzito dalis per 2011 m. I pusm. sudarė 43,6% (2010 m. I pusm. – 42%).

Transporto paslaugų eksportas siekė 1,8 mlrd. Lt, importas – 1,1 mlrd. Lt. Lietuva uždirbo 0,7 mlrd. Lt (teigiamas saldo).

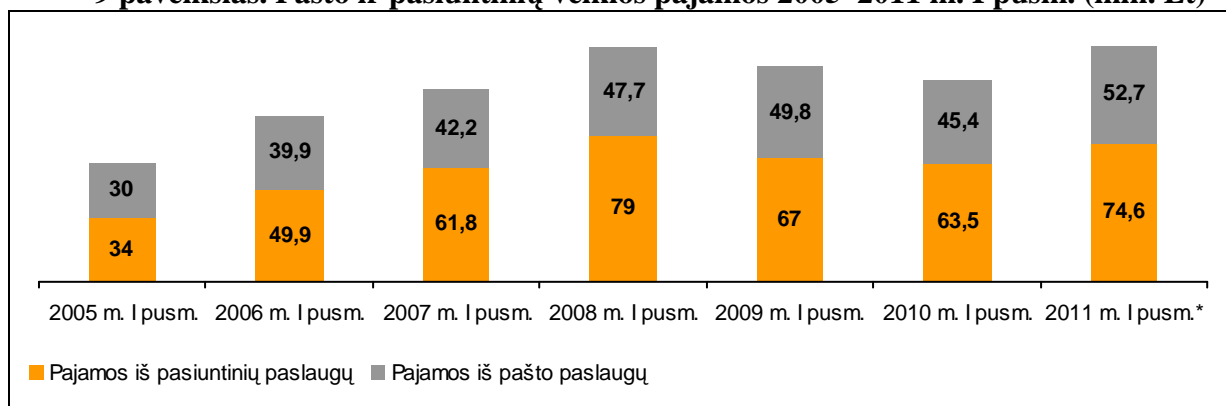
Paštas, elektroniniai ryšiai ir informacinės visuomenės plėtra

Paštas

Teisę teikti pašto ir pasiuntinių paslaugas 2011 m. birželio 30 d. turėjo 71 fizinis arba juridinis asmuo. Teisę teikti pašto paslaugas turėjo 12, pasiuntinių – 71 asmenys.

Preliminariais duomenimis, bendrosios 2011 m. I pusmečio pajamos iš pašto ir pasiuntinių veiklos, palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 13,6% ir siekė 127,3 mln. Lt, pajamos iš pasiuntinių veiklos padidėjo 17,5%, pajamos iš pašto veiklos – 8,5%.

9 paveikslas. Pašto ir pasiuntinių veiklos pajamos 2005–2011 m. I pusm. (mln. Lt)

*Prognozuojami duomenys

Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

AB Lietuvos pašto bendrosios pajamos 2011 m. I pusmetį, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, padidėjo 3,1%. 2011 m. I pusmetį bendrovės sąnaudos, palyginti su 2010 m. to paties laikotarpio duomenimis, sumažėjo 1,2% ir sudarė beveik 93 mln. Lt.

Siekdama optimizuoti veiklos rezultatus, bendrovė per 2011 m. I pusmetį uždarė 17 nerentabilių universaliųjų pašto paslaugų (toliau – UPP) teikimo vietų ir įsteigė 7 naujas UPP teikimo vietas labiau klientams prieinamose vietose. 2011 m. birželio 30 d. Lietuvos pašto viešąjį tinklą sudarė 862 UPP teikimo vietos: 714 stacionariųjų paštų (miestuose – 210, kaimuose – 504), 13 pašto poskyrių (9 – miestuose, 4 – kaimuose) ir 135 mobiliosios UPP teikimo vietos kaimuose, aptarnaujamos 28 kilnojamųjų paštų.

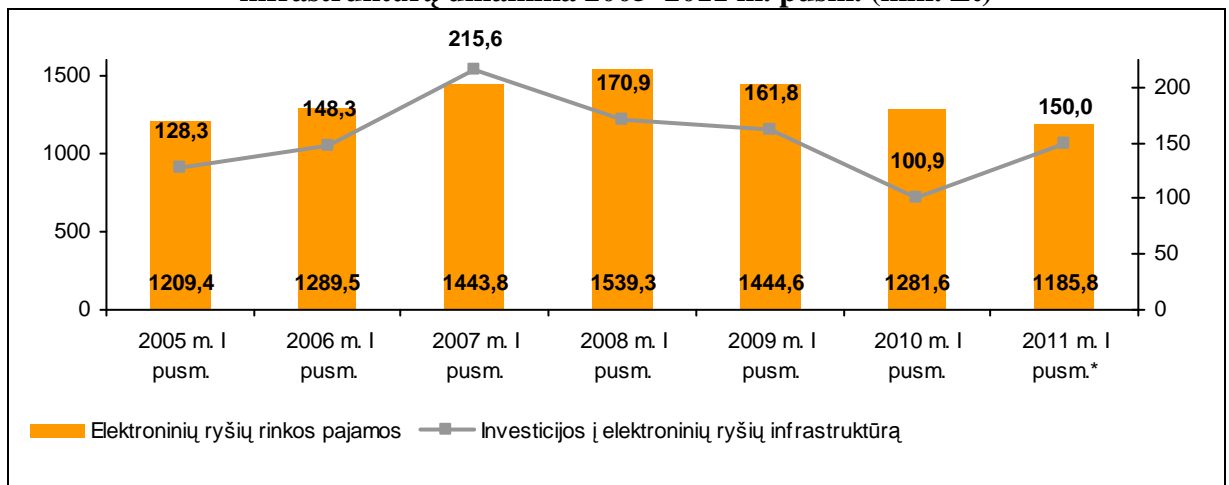
2011 m. I pusmetį daugiausia pardavimo pajamų gauta iš UPP teikimo – 47,8%. UPP pajamos, palyginti su 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 3,5% – nuo 40,7 mln. Lt iki 42,2 mln. Lt. Pasiuntinių paslaugų pajamų, palyginti su 2010 m. I pusmečio duomenimis, padidėjo 16,4% dėl išaugusio pasiuntinių paštu siunčiamų siuntų skaičiaus.

2011 metų I pusmetį bendrovė planavo baigti turėdama 5,7 mln. Lt nuostolių, o patyrė 3,7 mln. Lt, t. y. beveik 2 mln. Lt, arba 34,6%, nuostolių mažiau. Mažiau nuostolių patirta, nes bendrovė ir toliau griežtai kontroliavo sąnaudas.

Elektroniniai ryšiai

Prognozuojamais duomenimis, bendros elektroninių ryšių rinkos pajamos 2011 m. I pusmetį, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, sumažėjo 7,5%. Investicijos į elektroninių ryšių infrastruktūrą atitinkamu laikotarpiu padidėjo 48,7% (10 pav.).

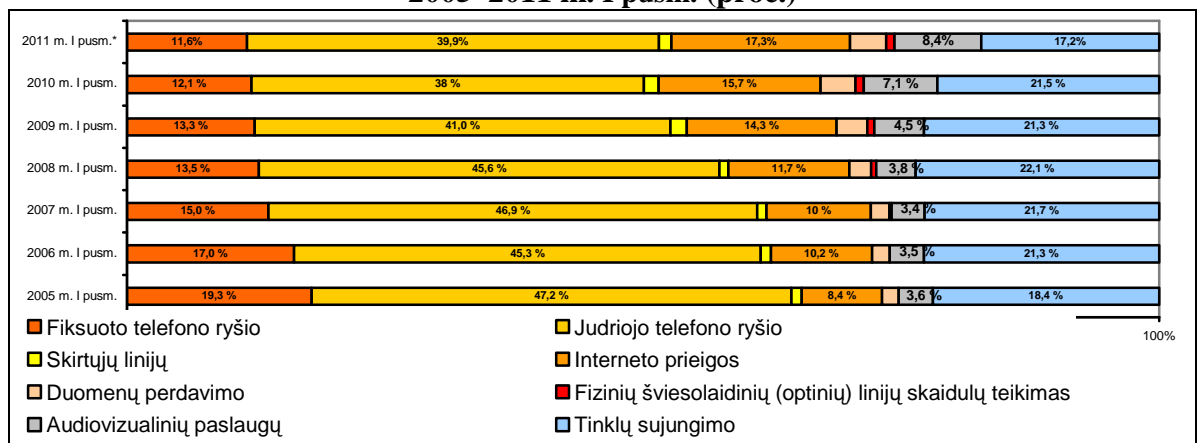
10 paveikslas. Elektroninių ryšių rinkos pajamų ir investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą dinamika 2005–2011 m. pusm. (mln. Lt)

* Prognozuojami duomenys. Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

Vertinant elektroninių ryšių sektoriaus struktūrą pagal 2011 m. I pusmetį gautas pajamas, prognozuojamais duomenimis, didžiausias dalis užima judriojo telefono ryšio tinklų ir paslaugų teikimo (39,9%) ir interneto prieigos (17,3%) segmentai. Prognozuojamais duomenimis, 2011 m. I pusmetį, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, bendroje elektroninių ryšių rinkos struktūroje 1,6 procentinio punkto augo interneto prieigos segmento dalis, 1,3 procentinio punkto augo audiovizualinių paslaugų segmento dalis, 1,9 procentinio punkto – judriojo telefono ryšio tinklų ir paslaugų teikimo dalis, o tinklų sujungimo paslaugos sumažėjo 4,3 procentinio punkto (10 pav.).

10 paveikslas. Pajamų pasiskirstymas pagal atskiras elektroninių ryšių sektoriaus rinkas 2005–2011 m. I pusm. (proc.)

* Prognozuojami duomenys. Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

Judrusis telefono ryšys

Iki 2011 m. birželio 30 d. iš 28 ūkio subjektų, pateikusių pranešimus apie viešojo judriojo telefono ryšio tinklo ir (arba) paslaugų teikimo veiklos pradžią, judriojo telefono ryšio paslaugas teikė 13, t. y. 1 teikėju mažiau nei iki praėjusių metų atitinkamo laikotarpio¹.

Viešojo judriojo telefono ryšio aktyvių abonentų 2010 m. II ketv. pabaigoje buvo 4,825 mln., o, prognozuojamais duomenimis, 2011 m. II ketvirčio pabaigoje – 4,875 mln. aktyvių abonentų (t. y. 1% daugiau negu 2010 m. I pusmečio pabaigoje). Viešojo judriojo telefono ryšio skvarba pagal aktyvius abonentus padidėjo beveik 5 abonentais 100 gyventojų ir siekė 151,5 abonto.

Iki 2011 m. I pusmečio pabaigos numerio perkeliavimo paslauga judriojo telefono ryšio tinkle buvo pasinaudoję 612,2 tūkst. abonentų. Per 2011 m. I pusmetį šia paslauga pasinaudojo 51 tūkst. abonentų. Daugiausia numerių 2010–2011 m. I pusmetį perkelta į UAB „Omnitel“ tinklą, didžioji dalis numerių perkelta iš UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Omnitel“ tinklo.

Fiksuotas telefono ryšys

Iki 2011 m. I pusmečio pabaigos iš 67 ūkio subjektų, pateikusių pranešimus apie viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklo ir (arba) paslaugų teikimo veiklos pradžią, fiksuoto telefono ryšio paslaugas teikė 51, t. y. 3 teikėjais daugiau nei iki praėjusių metų atitinkamo laikotarpio².

Prognozuojamais duomenimis, 2011 m. I pusmetį, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, fiksuoto telefono ryšio linijų skaičius sumažėjo 4,3%, o linijų skaičius 100 gyventojų siekė 22,2 ir, palyginti su 2010 m. I pusmečiu, sumažėjo puse procentinio punkto.

Numerio perkeliavimo viešajame fiksuoto telefono ryšio tinkle paslauga iki 2011 m. birželio 30 d. buvo pasinaudota 19384 kartus. Per 2011 m. I pusmetį ši paslauga buvo suteikta 2 450 kartų.

Internetas ir plačiajuostis ryšys

Didelę pažangą Lietuvai leido padaryti plečiamas plačiajuosčio ryšio tinklas – šiuo metu kaimiškosiose vietovėse įgyvendinamas jau antrasis projekto RAIN etapas (RAIN-2). Iš viso nuo projekto įgyvendinimo pradžios iki 2011 m. liepos 1 d., nutiesta 3274 km šviesolaidinio kabelio, tai yra apie 68 proc. numatytų darbų. Projektą planuojama baigti iki 2013 m. kovo mėn.

Interneto prieigos ir kitas duomenų perdavimo paslaugas 2011 m. birželio 30 d. teikė 107 teikėjai³. Prognozuojamais duomenimis, bendras interneto prieigos paslaugų abonentų skaičius 2010 m. II ketvirčio pabaigoje buvo 826 tūkst., o 2011 m. II ketvirčio pabaigoje – 923,5 tūkst., t. y. 11,8% didesnis. Pagrindine interneto teikimo technologija išlieka šviesolaidinis ryšys, kuriuo 2011 m. I pusmetį, prognozuojamais duomenimis, naudojosi 328,5 abonentų, tai sudarė 35,6% bendrame abonentų pasiskirstyme pagal naudojamą technologijas interneto paslaugoms gauti. Toliau augo judriuoju ryšiu ir belaidžio ryšio linijomis teikiamų interneto paslaugų mastas, atitinkamai 2011 m. I pusmetį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, didėjo 1,1 procentinio punkto ir 2,8 procentinio punkto. Naudojimasis xDSL, kabelinės televizijos, vietinių tinklų (LAN) bei skirtųjų linijų technologijomis per 2011 m. I pusmetį toliau mažėjo.

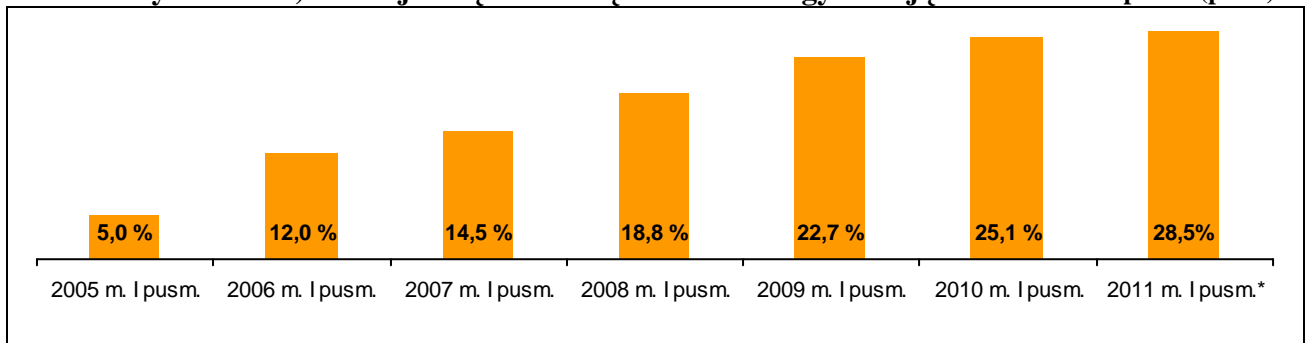
Prognozuojamais duomenimis, abonentų, naudojančių fiksuotą plačiajuosčio ryšio technologijas, skaičius 2011 m. birželio 30 d. buvo 697,4 tūkst., tai 7,1% daugiau nei 2010 m. birželio 30 d., kai abonentų skaičius buvo 651,2 tūkst. 2011 m. I pusmečio pabaigos prognozuojamais duomenimis, plačiajuosčio ryšio technologijas (įskaitant abonentus, prisijungusius judriuoju telefono ryšio tinklu) naudojančių abonentų skvarba išaugo 3,4 procentinio punkto (11 pav.).

---

^{1,2} Elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašą galima rasti čia: <http://rrt.lt/rrt/lt/verslui/salygos-veiklai/paslaugu-teikejai.html>

³ Interneto prieigos paslaugų teikėjų sąrašą galima rasti čia: <http://rrt.lt/rrt/lt/verslui/salygos-veiklai/paslaugu-teikejai.html>

11 paveikslas. Plačiajuosčio ryšio technologijas (įskaitant abonentus, prisijungusius judriuoju telefono ryšio tinklu) naudojančių abonentų skaičius 100 gyventojų 2005–2011 m. I pusm. (proc.)

* Prognozuojami duomenys. Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

Audiovizualinės paslaugos

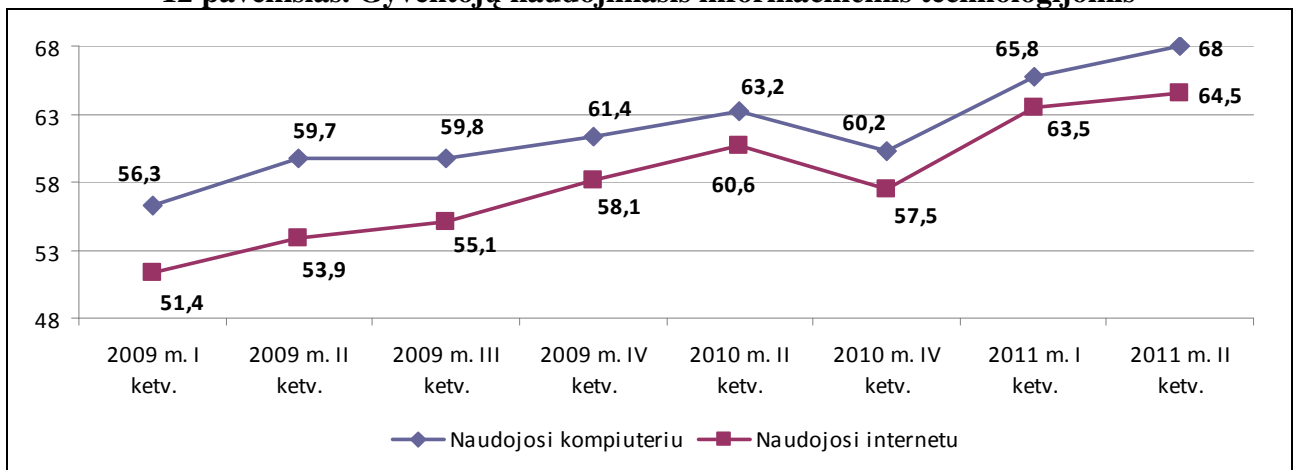
Radijo ir televizijos programų siuntimo paslaugas transliuotojams ir retransliuotojams ir skaitmeninės antžeminės televizijos siuntimo paslaugas 2011 m. I pusmečio pabaigoje teikė AB Lietuvos radijo ir televizijos centras ir TEO LT, AB. Pajamos iš radijo ir televizijos programų siuntimo 2011 m. I pusmetį sudarė 15,5 mln. Lt. ir, palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 29,2%.

Prognozuojamais 2011 m. I pusmečio duomenimis, palyginti su 2010 m. I pusmečio duomenimis, skaitmeninės televizijos paslaugomis naudojosi 20,5% daugiau abonentų ir tai sudarė 296,2 tūkst. abonentų (įskaitant 71,2 tūkst. skaitmeninės kabelinės ir mikrobangės daugiakanalės televizijos abonentų, 75,1 tūkst. IP TV, 70,5 tūkst. skaitmeninės antžeminės televizijos (DVB-T) ir 79,4 tūkst. palydovinės televizijos abonentų).

Informacinės visuomenės plėtra

2011 metų antrąjį ketvirtį toliau augo informacinių ir ryšių technologijų naudojimas. Preliminariais Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos (toliau – IVPK) užsakyto tyrimo duomenimis, 2011 m. II ketv. kompiuteriais naudojosi 68 proc. 16–74 metų amžiaus asmenų, internetu – 64,5 proc. (12 pav.).

12 paveikslas. Gyventojų naudojimas informacinėmis technologijomis

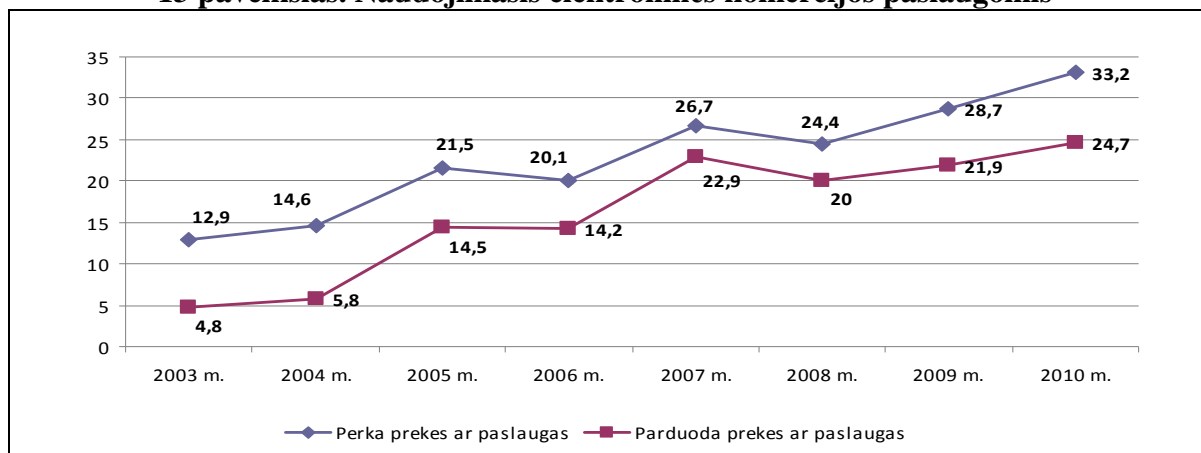
Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Dauguma apklaustųjų 2011 m. II ketv. kompiuteriu ir internetu naudojosi namuose – 88,8 proc. (2010 m. II ketv. rodiklis – 89,2 proc.). Dažniausiai internetas buvo naudojamas šiais tikslais: naudojimas paieškos sistemomis (83,6 proc.), elektroniniu paštu (80,9 proc.), internetiniais portalais (71,2 proc.), interneto forumais, pokalbių svetainėmis (61,4 proc.) ir internetinio banko paslaugomis (54,7 proc.).

Elektroninės prekybos plėtra

Padidėjo įmonių, kurios naudojasi elektroninės komercijos paslaugomis, skaičius. Statistikos departamento duomenimis, 2011 m. 67,7 proc. įmonių turėjo interneto svetaines (2010 m. – 65,2 proc.). 2010 m. 33,2 proc. įmonių pirko prekes ar paslaugas internetu (2009 m. – 28,7 proc.), ir 24,7 proc. jas pardavė internetu (2009 m. – 21,9 proc.) (procentas nuo visų įmonių).

13 paveikslas. Naudojimas elektroninės komercijos paslaugomis

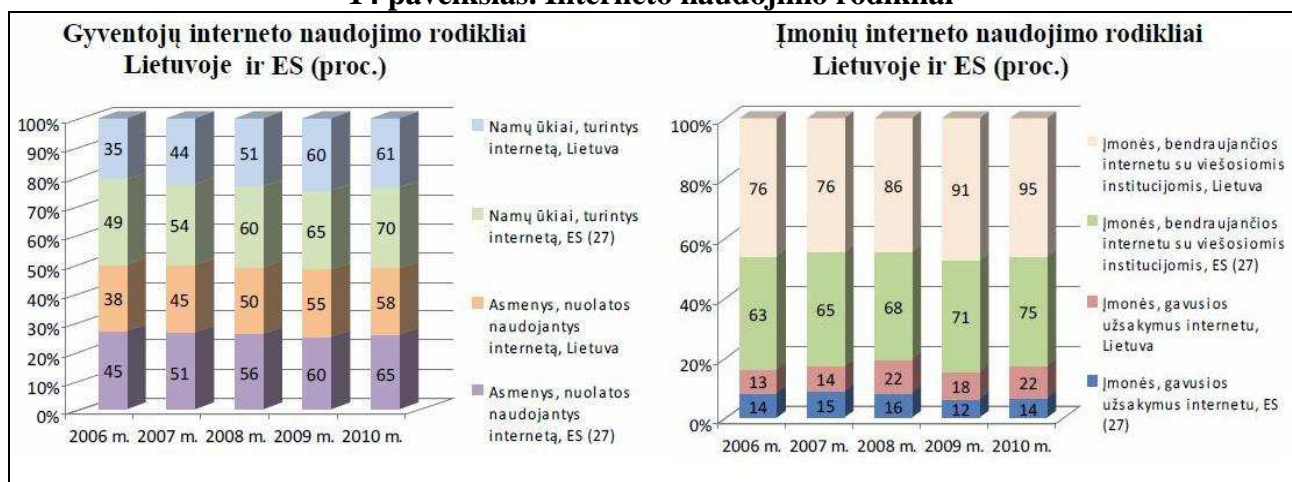

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Informacinių technologijų naudojimo rodikliai Lietuvoje ir Europos Sąjungos šalyse

Eurostato duomenimis, Lietuvoje 2010 m. asmenų, nuolat naudojančių internetą, buvo 58 proc., o Europos Sąjungoje (toliau – ES) (27 šalių narių vidurkis) – 65 proc., atitinkamai namų ūkių, turinčių prieigą prie interneto, – 61 proc., ES – 70 proc. Tačiau asmenų, pirkusių ar užsakiusių prekes ar paslaugas internetu, per paskutinius 3 mėnesius Lietuvoje buvo tik 7 proc., o ES – 31 proc. Pažymėtina, kad Lietuvoje, palyginti su ES šalių narių vidurkiu (75 proc.), 2010 m. buvo daugiau įmonių, bendraujančių su viešosiomis institucijomis internetu (95 proc.), o šių metų pradžioje, Statistikos departamento duomenimis, šis skaičius išaugo iki 98 proc. 2010 m. Lietuvoje taip pat daugiau įmonių gavo užsakymus internetu – 22 proc., tuo pačiu laikotarpiu ES – 14 proc. Lietuvoje vis dėlto mažesnis asmenų, kurie internetu 2010 m. kreipėsi į viešojo administravimo institucijas per paskutinius 12 mėnesių, procentas – 24 proc. nei ES rodiklis – 41 proc.

14 paveikslas. Interneto naudojimo rodikliai

Šaltinis: Eurostatas

Išvados

Vertinant elektroninių ryšių sektoriaus struktūrą, pagal 2011 m. I pusmetį gautas pajamas, prognozuojamais duomenimis, didžiausias dalis užima judriojo telefono ryšio tinklų ir paslaugų teikimo bei interneto prieigos segmentai.

Kadangi bendras interneto abonentų skaičius nuolat auga, darytina išvada, jog abonentai aktyviai renkasi naujos kartos pažangias technologijas (šviesolaidinis ryšys), leidžiančias gauti aukštesnės kokybės, didesnės greitaveikos interneto prieigos paslaugas.

Nuo projekto RAIN-2 įgyvendinimo pradžios iki 2011 m. liepos 1 d. nutiesta 3274 km šviesolaidinio kabelio, tai yra apie 68 proc. numatytų darbų. Projektą planuojama baigti iki 2013 m. kovo mėn. Įgyvendinus RAIN-2 projektą bus išspręsta skaitmeninės atskirties tarp miesto ir kaimiškųjų vietovių problema, skatinamas plačiajuosčių elektroninių ryšių sektoriaus konkurencingumas ir paspartintas informacinės visuomenės plėtros procesas Lietuvoje.

Prognozuojamais duomenimis, plačiajuosčio ryšio technologijas (įskaitant abonentus, prisijungusius judriuoju telefono ryšio tinklu) naudojančių abonentų skvarba padidėjo 3,4%.

Toliau plėtojama skaitmeninė antžeminė televizija. Prognozuojamais 2011 m. I pusmečio duomenimis, palyginti su 2010 m. I pusmečio duomenimis, skaitmeninės televizijos paslaugomis naudojami 20,5% daugiau abonentų ir tai sudarė 296,2 tūkst. abonentų.

Toliau auga interneto ir kompiuterių naudotojų skaičius Lietuvoje.

Gyventojų naudojimosi informacinėmis technologijomis rodikliai, palyginti su ES valstybėmis narėmis, yra žemesni, tačiau įmonių naudojimosi informacinėmis technologijomis rodikliai viršija ES šalių narių vidurkį.

Plečiasi įmonių prekyba elektroniniais tinklais.

Teisę teikti pašto ir pasiuntinių paslaugas 2011 m. birželio 30 d. turėjo 71 fizinis arba juridinis asmuo. Preliminariais duomenimis, bendrosios 2011 m. I pusmečio pajamos iš pašto ir pasiuntinių veiklos, palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 13,6% (pajamos iš pasiuntinių veiklos padidėjo 17,5%, o pajamos iš pašto veiklos – 8,5%).

AB Lietuvos pašto, vienintelio universaliųjų pašto paslaugų (toliau – UPP) teikėjo, bendrosios pajamos 2011 m. I pusm., palyginti su 2010 m. I pusm., padidėjo 3,1%, o sąnaudos sumažėjo 1,2%. Bendrovė per 2011 m. I pusmetį uždarė 17 nerentabilių UPP teikimo vietų, o įsteigė 7 naujas UPP teikimo vietas. UPP pajamos, palyginti su 2010 m. I pusm., padidėjo 3,5%. Pasiuntinių paslaugų pajamų, palyginti su 2010 m. I pusmečio duomenimis, padidėjo 16,4%.